

Dr. Ayhan Dolunay
Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi

**DİJİTAL ÇAĞDA YASAL VE
ETİK KODLAR ÇERÇEVESİİNDE
BASIN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ:
KKTC ÖRNEĞİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XIII
GRAFİK DİZİNİ.....	XIX
TABLO DİZİNİ.....	XXI
GÖRSEL DİZİNİ	XXIII
ŞEKİL DİZİNİ	XXV
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm **GENEL BİLGİLER**

I. AMAÇ KAPSAM YÖNTEM.....	3
II. TEMEL KAVRAMLAR VE TEORİLER	8
A. “DEMOKRASİ” VE “İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ”	8
B. KİTLE İLETİŞİMİ.....	13
1. “KİTLE İLETİŞİMİ” KAVRAMI	13
2. “MEDYA” KAVRAMI.....	15
3. KURAMDAN PRATİĞE “YENİ MEDYA”	16
4. YENİ MEDYA HABERCİLİĞİ.....	23
C. “AHLAK” VE “ETİK” KAVRAMLARI	25
1. AHLAK	25
2. ETİK.....	26

a. ETİK KAVRAMI	26
b. FELSEFİ YÖNDEN “ETİK” VE İLETİŞİM ETİĞİ AÇISINDAN ETKİLERİ	27
c. İLETİŞİM ETİĞİ	30
 İkinci Bölüm	
YASAL TEMELLER KAPSAMINDA MEDYA HAK-ÖZGÜRLÜKLERİ VE DENETİMİ	
I. HAKLAR	33
A. HABER, BİLGİ VE FİKİRLERE ULAŞMA HAKKI	33
B. HABER, BİLGİ VE FİKİRLERİ ELEŞTİRME HAKKI	35
C. HABER, BİLGİ VE FİKİRLERİ YAYINLAMA (PAYLAŞMA) HAKKI	36
II. SINIRLAMALAR	41
A. BAŞKALARININ ŞÖHRET VE SAYGINLIĞINA YÖNELİK SALDIRILAR	43
B. DEVLET VE TOPLUMUN KORUNMASI AMACIYLA SINIRLAMALAR	46
III. İNTERNET TEMELLİ HABERCİLİĞİN ÖZGÜRLÜĞÜNÜ VE SINIRLAMASINI TAKİP EDEN/DENETLEYEN KURULUŞLAR	47
A. ULUSLARARASI TAKİP/DENETİM: “FREEDOM HOUSE?”	47
1. “RESMİ” MİSYON	47
2. ARKA PLAN	50
a. FREEDOM HOUSE’UN TEMELLERİ VE KURULUŞU	50
b. FREEDOM HOUSE’UN BAŞKANLARI VE EKİBİ	52
c. FREEDOM HOUSE’UN MALİ YAPISI	53
d. FREEDOM HOUSE’UN ABD “SAVUNUCULUĞU”	53
B. ULUSAL TAKİP/DENETİM: “MEDYA ETİK KURULU”	56
1. TARİHÇE	56
2. MEDYA ETİK KURULU DEKLARASYONU	58
3. İNTERNET GAZETECİLİĞİ DEKLARASYONU	59

---

4. GAZETECİLİK MESLEK İLKELERİ	60

Üçüncü Bölüm

KKTC YENİ MEDYA HABERCİLİĞİNDE ETİK VE HUKUKİ SORUNLAR: BASIN (INTERNET HABER SİTESİ) TARAMASI

I. ÖRNEKLEM	65
A. GENEL OLARAK.....	65
B. GENEL RAKAMSAL ANALİZLER.....	79
1. TOPLAM – ADLİ – SİYASİ HABERLER.....	79
2. ADLİ HABERLER.....	81
a. ADLİ HABER TÜRLERİ	81
b. ADLİ HABER TÜRLERİNE GÖRE ETİK İHLAL İÇEREN HABERLER.....	84
3. SİYASİ HABERLER.....	87
a. SİYASİ HABERLER TÜRLERİ	87
b. SİYASİ HABER TÜRLERİNE GÖRE ETİK İHLAL İÇEREN HABERLER.....	88
II. İÇERİK ANALİZLERİ	88
A. ADA HABER.....	90
1. ADLİ HABERLER.....	91
a. UYUŞTURUCU HABERLERİ.....	91
b. SİRKAT HABERLERİ	93
c. KAZA HABERLERİ.....	98
2. SİYASİ HABERLER: MİLLETVEKİLLİĞİ SEÇİMİ HABERLERİ.....	101
B. DETAY KIBRIS	107
1. ADLİ HABERLER.....	107
a. UYUŞTURUCU HABERLERİ.....	108
b. SİRKAT HABERLERİ	108
c. KAZA HABERLERİ.....	111

2. SİYASİ HABERLER: MİLLETVEKİLLİĞİ SEÇİMİ HABERLERİ	117
C. DİYALOG	121
1. ADLI HABERLER.....	121
a. UYUŞTURUCU HABERLERİ.....	122
b. SİRKAT HABERLERİ	128
c. KAZA HABERLERİ.....	134
2. SİYASİ HABERLER: MİLLETVEKİLLİĞİ SEÇİMİ HABERLERİ	140
D. HAVADİŞ	146
1. ADLI HABERLER.....	146
a. UYUŞTURUCU HABERLERİ.....	147
b. SİRKAT HABERLERİ	153
c. KAZA HABERLERİ.....	159
2. SİYASİ HABERLER: MİLLETVEKİLLİĞİ SEÇİMİ HABERLERİ	165
E. YENİ BAKIŞ.....	169
1. ADLI HABERLER.....	169
a. UYUŞTURUCU HABERLERİ.....	170
b. SİRKAT HABERLERİ	176
c. KAZA HABERLERİ.....	183
2. SİYASİ HABERLER: MİLLETVEKİLLİĞİ SEÇİMİ HABERLERİ	189
III. GENEL KARŞILAŞTIRMA	201

Dördüncü Bölüm
KKTC YENİ MEDYA HABERCİLİĞİNDE
ETİK VE HUKUKİ SORUNLAR: YENİ
MEDYA HABER SİTESİ ÇALIŞANLARI İLE
MÜLAKATLAR VE ALAN PROFESYONELLERİ
İLE GÖRÜŞMELER

I. YENİ MEDYA GÖREV İFA EDEN BASIN MENSUPLARI İLE MÜLAKATLAR	209

A. MÜLAKAT GRUBU	209
B. SORULAR.....	212
C. ANALİZLER.....	214
1. BASIN HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ İLE SİNİRLARININ ÇİZİLMESİ KONUSUNDAKİ YASAL DÜZENLEMELERİN YETERLİLİĞİ VE ADİL BİR HAK-ÖZGÜRLÜK-SİNİRLAMA YAPISI OLUP OLMADIĞI SORGULAMASI	215
2. YENİ MEDYA MENSUPLARININ HABER EDİNME KAYNAKLARI VE HABERLERİN DOĞRULUĞUNU TEYİT ETME.....	217
a. Haber Kaynakları	217
b. Doğruluğu Teyit Etme.....	218
3. YENİ MEDYA HABERCİLİĞİNDE ETİK İHLALLER VE SEBEPLERİ.....	219
a. Etik İhlaller.....	219
b. Etik İhlal Sebepleri	221
4. YENİ MEDYA HABERCİLİĞİNDE ETİK İHLALLERİN ÖNLENME YÖNTEMLERİ.....	222
II. ALAN PROFESYONELLERİ (KKTC MEDYA VE YENİ MEDYASI ÜZERİNDE EĞİTSEL-DENETİMSEL- YÖNLENDİRİCİ AÇILARDAN ETKİ SAHİBİ OLAN KİŞİLER) İLE GÖRÜŞMELER	225
SONUÇ VE ÖNERİLER	231
KAYNAKÇA	239